

EDICE ZNAMENÍ DOBY

Peníze a dluhy

CO O TOM ŘÍKÁ BIBLE

EDICE ZNAMENÍ DOBY

Peníze a dluhy

CO O TOM ŘÍKÁ BIBLE

Peníze – mít či nemít?

Dluhy – mít či nemít?

Moudrým – být či nebýt?

Znáte někoho, kdo by nechtěl mít víc peněz? Alespoň tolik, aby si mohl pořídit vše, co potřebuje, aniž by se zadlužil? Určitě by to bylo příjemné, ale většině z nás takový stav asi nehrozí.

Přesto je možné žít spokojený a šťastný život a radovat se z toho, že umíme hospodařit s těmi prostředky, které máme k dispozici. V této brožurce můžete najít malou inspiraci jak na to.

Dávná vzpomínka

Dědeček mi v dětství vyprávěl o tom, jak jeden bohatý sedlák přišel o všechno, co měl, a skončil jako bezdomovec. Přitom po svých rodičích zdědil největší statek ve vsi a také v bance měl dostatek peněz na nákup všeho, co potřeboval pro další fungování hospodářství.

Jenže tenhle sedlák měl velké oči. Nestačilo mu to, co dostal od svých rodičů. Chtěl mít ještě víc. Rozhodl se, že si postaví malou továrnu, ve které bude vyrábět zemědělské stroje. Nechal si udělat projekt, který nebyl zrovna levný. Přitom zjistil, že nemá ani desetinu toho, co by potřeboval.

Zašel proto do banky, aby zjistil, zda by mohl dostat úvěr. Neuspěl. Bankéř mu řekl, že jeho projekt nemá budoucnost, protože výrobců zemědělských strojů je na trhu tolik, že někteří už krachují. Radil mu, ať se raději drží toho, co je jisté. „Chleba, maso a máslo budou lidé potřebovat vždycky,“ říkal. „Užívejte si toho, že jste bohatý sedlák, a na továrnu rychle zapomeňte. Nebo chcete přijít o všechno, co máte?“

Sedlák si ale nedal říct. Už se viděl jako bohatý továrník a snil o tom, že pak vstoupí i do politiky. Pořád hledal možnost, jak získat peníze na svůj sen. Pak mu kdosi řekl, že v Brně je podnik, ve kterém se dají v kartách vyhrát velké peníze. Vybral část úspor a vydal se do Brna. Když prohrál všechny peníze, které měl, podepsal směnku, za kterou ručil svým statkem.

Jenže prohrával dál a dál. Jednoho dne ho navštívil exekutor, který mu nařídil, aby se do týdne vystěhoval, protože mu statek už nepatří...

„Dědo,“ ptal jsem se, „co je to exekuce?“ Takové slovo jsem ve svém dětství neznal. Všichni jsme tehdy budovali komunismus a těšili se na dobu, kdy nebude žádné soukromé vlastnictví, ale všechno bude všech. I přes tá-tův zákaz jsem bez vědomí rodičů vstoupil do pionýra. Věřil jsem tomu, co nás ve škole učili.

Když jsem byl zase jednou na návštěvě u babičky a dědy, došlo i na to, jaká bude budoucnost. Nadšeně jsem vyprávěl o tom, jaké to bude, až bude mít každý možnost vzít si v obchodě to, co

bude chtít. Babička mě chvíli poslouchala a pak mi řekla: „Vlastičku, já se toho už nedočkám, ale ty ano. Přejde doba, kdy lidé nebudou mít práci, bude zase hlad a bída. A dočkáš se i toho, že tu zase budou exekutoři...“

Babička už dlouho nežije. Nedočkala se toho, co předpověděla. Vlastně to nebyla její předpověď, ale vycházela

z biblických pro-roctví. Dnes se běžně setkávám s lidmi bez práce, v sociálním šatníku oblékáme bez-domovce a lidi ze sociálně slabých rodin. A exekutoři? Ti mají díky našim zákonům a lidské hlouposti žně.

Babička se sice toho nedožila.

Jako křesťan ale věřím, že se s ní jednou setkám v Božím království. Vůbec bych se nedivil, kdyby na mne mrkla a s tím svým potutelným úsměvem mi řekla: „Tak co, synku, už víš, kdo jsou to exekutoři?“

Nezaměstnanost, bída a exekutoři se stali v naší společnosti běžným jevem. Proto bychom měli uvažovat o tom, jak se bránit tomu, abychom jednou neskončili jako sedlák v dědečkově vyprávění.

„Chce-li někdo z vás stavět věž, což si napřed nesedne a nespočítá náklad, má-li dost na dokončení stavby? Jinak – až položí základ a nebude moci dokončit – vysmějí se mu všichni, kteří to uvidí. To je ten člověk, který začal stavět, ale nemohl dokončit.“

(Lukáš 14,28–30)

DEJ SVÝM DĚTEM TEN NEJVĚTŠÍ DAR – NAUČ JE HOSPODAŘIT

Ideální je, pokud se učíme správně hospodařit už v dětství, v rodině s více sourozenci. V početnější rodině se sourozenci o vše musí dělit. Učí se také vnímat potřeby ostatních členů rodiny. Zjišťují, že pro spokojený život v rodině je potřeba navzájem si pomáhat.

Nenech sebou manipulovat

Výchova není jednoduchá. Dítě nechápe, proč právě teď nedostane zmrzlinu, autíčko nebo třeba nové kolo. Člověk se totiž nerodí s uměním správného rozhodování. Této dovednosti se musí učit. Neměly by nás proto překvapit dětské slzy ani další zbraně, kterými se naše dítě bude snažit získat to, co právě chce.

Určitě jste zažili situaci, kdy dítě v obchodě padne teatrálně na zem a pak ječí a ječí a doufá, že když s touto hlasitou podporou svého argumentu vydrží dost dlouho, nakonec tu sladkost, kterou musí mít, dostane. Když uspěje, zopakuje to příště zas. Pokud ale vydržíme a neustoupíme, dítě pochopí, že touto cestou nic nezíská.

Kapesné

V naší rodině dostávali naši kluci kapesné. Nešlo o žádné závratné sumy. Začalo to jedno léto, kdy byl kousek od naše-

ho domu stánek se zmrzlinou. Pokaždé, když šli s maminkou okolo, chtěli zmrzlinu. Bylo to v době, kdy jsme žili z jednoho platu, a tak jsme museli počítat každou korunu.

Právě tehdy dostala manželka nápad, že by kluci mohli mít kapesné. Po naší vzájemné dohodě dostával starší Vlastík i mladší Lukáš deset korun na týden. Mohli je buď utratit za zmrzlinu, nebo si šetřit na něco lepšího. Lukáš první kapesné utratil během dvou dnů, Vlastík zjistil, že zmrzlinu zase až tak moc nepotřebuje.

Učte děti plánovat

Na konci léta neměl Lukáš ani korunu a Vlastík měl ušetřeno skoro celé kapesné. Jednou Vlastík uviděl za výlohou krásné autíčko. Rozhodl se, že si ho koupí. Lukáš mu záviděl a bylo na něm vidět, že přemýšlí, zda udělal dobře, když své kapesné promlsal.

Vlastík nebyl sobec a autíčko mu půjčoval, takže ho to zase tak moc nemrzelo. Byla to ale vhodná příležitost k tomu, abychom s kluky mluvili o tom, co by si přáli a jak si na to mohou našetřit z kapesného. Když to, po čem toužili, byla dobrá věc, většinou jsme jim nakonec pomohli, aby nemuseli čekat tak dlouho.

Uč své dítě dávat

Kapesné dávalo našim synům prostor i k tomu, aby se učili dávat z toho, co bylo jejich. Ono se totiž jinak rozdává to, co patří všem, a jinak je to s tím, co jsme pracně vydělali nebo ušetřili.

Jsmo křesťané, a tak chodíme každou sobotu na bohoslužbu. Její součástí je i sbírka na provoz modlitebny a všeho, co se v ní odehrává. Oba kluci tak měli možnost pravidelně vnímat naše dávání a my jsme jim mohli vysvětlovat, proč dáváme a k čemu je to dobré. Mohli se tak učit, že jejich peníze nemusí sloužit jen jim, ale mohou pomáhat i jiným.

Trpělivě vysvětluj

Vždy je dobré pokoušet se dítěti vysvětlit, proč jsme mu nekoupili to, co právě chce. Zvláště malé děti zpočátku nebudou rozumět všemu, co jim při tom budeme říkat. Postupně ale začnou chápat, že je máme rádi, i když od nás nedostanou vždy to, co by si přály. Jednou přijde chvíle, kdy dokonce pochopí, že jsme jim často něco nekoupili právě proto, že je máme rádi.

„Tati, proč se nemáme tak dobře jako naši sousedi?“ ptal se mě jednou mladší syn. Závídel kamarádovi, že mu jeho táta koupí vše, na co si vzpomene. „Lukáši,“ odpověděl jsem mu, „jednou pochopíš, že je to jinak, než jak to dnes vidíš.“ Teprve za pár let, když už byl soused zavře-

ný a jeho rodina byla ve finanční krizi, Lukáš prohlásil: „Tati, jsem rád, že žiju v naší rodině a že jste mě naučili žít bez dluhů.“

Zkouška dospělosti

V dospívání by si dítě mělo vyzkoušet, jaké to je, když hospodaří samo. Někdy stačí jen pár dnů. Vzpomínám na situaci, kdy jsem to zažil poprvé. Byly prázdniny mezi osmou a devátou třídou. Rodiče jeli na dovolenou do Rumunska, kterou maminka v práci dostala jako odměnu. Poprvé jsme tehdy s bratrem zůstali deset dnů doma sami.

Musím sebekriticky uznat, že jsme tehdy hospodaření moc nezvládli, takže jsme poslední dny jedli už jen suchý chleba s neslazeným čajem, protože nic jiného doma nebylo a všechny peníze jsme utratili. Byla to ale potřebná zkušenost. Při další podobné situaci jsme si naše finance lépe rozdělili a poslední den jsme si díky tomu mohli dovolit zajít i na oběd do restaurace.

Samostatnost je cílem výchovy

Oba naši synové jsou už velcí. Mají svá zaměstnání a dokážou se sami o sebe postarat. A protože jsou bratři, nemají problém s tím, aby jeden druhému v případě potřeby pomohl. Žijí zatím bez dluhů, a dokonce nám občas nabízejí, že kdybychom potřebovali finančně vypomocet, tak to rádi udělají.

V biblické knize Přísloví je stará židovská moudrost: „*Zasvěcuj dítě do jeho cesty – nesejde z ní, ani když zestárne*“ (Přísloví 22,6). Je to obdoba českého přísloví: Co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš. Platí to i pro oblast hospodaření s prostředky, které máme k dispozici.

Každý táta a každá máma se snaží dát dětem to nejlepší. Chceme, aby bydleli v pohodlí a měli alespoň běžný standard. Šetříme, abychom jim mohli zaplatit ty nejlepší školy. Pokud nechceme, aby tyto investice vzaly zaslé, neměli bychom zapomenout ani na předání základů finanční gramotnosti.

CELÝ ŽIVOT SE UČÍME HOSPODAŘIT

Ne každý má rodiče, kteří ho už v dětství učí hospodařit. To však neznamená, že takový člověk musí špatně skončit. Učit se můžeme sami.

Pojďme si připomenout pár základních pravidel, která nám pomohou vyjít s tím, co máme, a zbaví nás strachu před exekutory.

Plat' včas všechny faktury

První, co bys měl udělat po výplatě, je zaplacení všech faktur za nájem, energie, vodu, školné, stravenky... Vyhneš se tak zbytečným nákladům za penále.

Veď si své účetnictví

Je dobré vést si rodinné účetnictví. Já to dělám už skoro čtvrt století. Pamatuji, jak jsem si v počítači vytvořil tabulku a pak do ní zapisoval každodenní útratu za potraviny, drogerii, oblečení atd. Na konci měsíce jsme mohli vyhodnotit naše hospodaření. Začali jsme tušit, kde je možné ušetřit a kde ne. Po roce jsme poprvé dě-

lali roční plán, který se opíral o konkrétní data. Našli jsme rezervy pro případ, že bude třeba šetřit.

O pár let později se blížil čas, kdy měl jít starší syn na vysokou školu, a tak jsme dva roky předem začali odkládat každý měsíc částku, kterou měl dostávat jako kapesné. Chtěli jsme se ujistit, že jsme schopni uživit jedno dítě na vysoké škole. O tři roky později jsme začali odkládat dvojnásobnou částku, protože se na vysokou chystal i mladší syn. Díky tomu jsme nemuseli mít stres z toho, zda zvládneme uživit děti na školách, a ještě jsme měli rezervu na dva roky jejich studia.

Dvakrát měř...

Připomeňme si Ježíšova slova zapsaná v evangeliu podle Lukáše: „*Chce-li někdo z vás stavět věž, což si napřed neseďne a nespočítá náklad, má-li dost na dokončení stavby? Jinak – až položí základ a nebude moci dokončit – vysměj se mu*

všichni, kteří to uvidí. „To je ten člověk,“ řeknou, „který začal stavět, ale nemohl dokončit“ (Lukáš 14,28–30).

Toto je základní pravidlo zdravého rodinného hospodaření. Než se rozhodneš pro investici, uvažuj, zda na ni máš dost prostředků. Naše země je posetá velkolepými paláci, které nebyly nikdy dostavěny, protože si jejich stavitelé zapomněli spočítat náklady celé stavby.

PAMATUJ NA ZÍTRĚK

Moje babička byla moudrá žena. Mnohokrát mi opakovala: „Synku, nikdy neutrat všechny peníze, co máš. Vždy si nechej něco na zítřek!“

V každé situaci si odkládej něco stranou na horší časy. Nikdy nevíš, co bude zítra. Proto je dobré mít vždy nějakou rezervu. Ideální je mít úspory, ze kterých bys mohl se svou rodinou žít tři měsíce. Stačí dlouhodobá pracovní neschopnost, úraz nebo

ztráta zaměstnání, a všechno může být jinak než dnes. Přestože žijeme v tzv. sociálním státě, než se vyřídí vše

potřebné a přijde nám na účet podpora v nezaměstnanosti, pojistka nebo sociální dávky, uplyne vždy několik týdnů.

Že není v tvých silách něco ušetřit, protože už nemáš žádné rezervy? Než

tomu uvěříš, přemýšlej o následujících radách.

Nákupy

Udělej si podrobný seznam toho, co v příštích dnech potřebuješ nakoupit. Sleduj letáky a nakupuj tam, kde je levněji. Neboj se využívat různé slevové akce. Oblecení a boty můžeš nakoupit v sezonních vyprodejích.

Na druhé straně si dávejme pozor na „levné věci“. Někdy takto zbytečně nakoupíme i to, co vůbec nepotřebujeme. Kupujme raději méně, ale kvalitní věci.

Šetři i doma

I při provozu domácnosti se dá hodně ušetřit. Třeba tím, že opravíš kapající kouchetek nebo protékající WC. Je také dobré vypínat elektrické spotřebiče ze sítě. Televize, počítač, satelit, hifi věž a další přístroje berou ze sítě energii i v režimu

spánku. Sviť jen v té místnosti, ve které se právě nacházíš, a pouvažuj o tom, zda nepořídít třeba LED žárovky, které mají oproti klasickým

podstatně nižší spotřebu.

V topném období se raději lépe obleč, než bys přidal teplotu na termostatu. Ušetřit se dá i v koupelně, třeba tím, že místo plné vany zvolím sprchu. To, co

Není šťastný ten, kdo má vše, ale ten, kdo se umí spokojit a vyjít s tím, co má. (lidová moudrost)

ušetříš na provozu, investuj do pořízené spotřebičů, které mají nižší spotřebu energie než ty, které ti už dosluhují.

Bydlení

Ušetřit se dá i na bydlení. Někdy stačí vyměnit velký byt za menší, ve kterém je nejenom nižší nájem, ale i menší spotřeba energií. Pokud máš doma pokoj, který prakticky nepoužíváš, ztrácíš jen na vytápění ročně minimálně pět tisíc korun.

Doprava a vlastní auto

Než se rozhodneš koupit si vlastní auto, přemýšlej, zda ho skutečně potřebuješ. Zjisti, jaké náklady budeš potřebovat na pojištění a pravidelnou údržbu, a také zvaž, jak bude využito. Podle toho pak zvol typ a velikost.

Měl jsem souseda, který si koupil krásné auto, ale neměl na provoz. Tak ho každou neděli vytlačil z garáže, umyl, naleštil a zase zatlačil zpět... To bys určitě nechtěl.

Zvláště v místech, kde je dobrá městská nebo příměstská veřejná doprava, většinou dojdeš s chladnou hlavou k závěru, že bude levnější cestovat bez auta.

Dovolená

Krásná dovolená se dá pořídit i mimo hlavní sezonu. My jsme prakticky celý život jezdili na dovolenou na přelomu srpna a září. Pokud jsme jeli jako rodina, většinou to byly dovolené pod stanem.

Poprvé v kempu u Luhačovické přehrady, později u moře v Chorvatsku.

Klukům se tyto dovolené líbily víc než v apartmánu. Vždy se rychle skamarádili s dětmi ze sousedních stanů a měli pak mnohem víc zážitků, než kdyby byli jen s námi.

Zábava

Spousta peněz z rodinného rozpočtu odtéká i na různé formy zábavy. Vždy se divím, kolik „zbytečnost“ vidím v rodinách, které mají problém s rozpočtem. Děti často musí mít ty nejnovější typy mobilů nebo počítačových her. Rodiče zase nakupují několik časopisů týdně, filmy na DVD anebo platí horentní sumy za různé pochybné televizní kanály na satelitu nebo kabelové televizi.

A co tvé zlovyky?

Psát o tom, kolik se dá ušetřit, když se vzdám cigaret a alkoholu, se nám možná může jevit jako zbytečné. Přesto chci připomenout další židovské moudro z knihy Přísloví: *„Nebývej mezi pijany vína, mezi žrouty masa, vždyť pijan a žrout přijdou na mizinu, dřimota je oblékne v cáry“* (Přísloví 23,20.21).

Odmítej kreditní karty, leasing a úvěry

Spousta lidí se zaraduje, když jim poštou přijde kreditní karta s nabídkou, že ji mohou okamžitě využívat. Neuvědomí si, kolik pak bance vrátí na úrocích.

To, co si takto koupí, se jim často několikanásobně prodraží. Banky totiž nikdy nedávají nic zadarmo, i když se tak často tváří.

Podobně je to s jakýmkoli nakupováním na dluh, leasing či úvěr. Pokud se rozhodujeme využít podobný produkt, měli bychom dobře zvážit, zda je takový nákup nutný.

NEMUSÍŠ MÍT VŠE, CO VIDÍŠ

Naším problémem je touha po něčem, co nemáme, ale má to někdo jiný. Této touze říkáme závist. Probouzí se, když se začneme domnívat, že k tomu, abychom byli šťastní, potřebujeme to, co nemáme.

Jako malý kluk jsem si myslel, že šťastný budu, až dosáhnu na kliku u dveří a dokážu je sám otevřít. Pak se mi to konečně podařilo a já byl několik vteřin opravdu šťastný. Jenže už v té chvíli mi bylo jasné, že to není to pravé štěstí. Toho dosáhnu, až...

Mnozí lidé celý život čekají na chvíli, kdy budou konečně šťastní. Pokukují po tom, co mají sousedi, a říkají si: „Až to také budu mít, tak konečně poznám to pravé štěstí.“ Přitom si ani nevšimnou, jaké problémy a trápení mají ti, kterým závidí.

Závist je hrozná nemoc. Umí nás zbavit jakékoli radosti. Dokáže připravit o štěstí i toho nejbohatšího člověka na světě. Proto se dostala i do Desatera Bo-

žích přikázání: „*Nebudeš dychtit po domě svého bližního. Nebudeš dychtit po ženě svého bližního ani po jeho otroku ani po jeho otrokyni ani po jeho býku ani po jeho oslu, vůbec po ničem, co patří tvému bližnímu*“ (Exodus 20,17).

V boji se závistí mi pomáhá, když chvíli sleduji život toho, komu mám tendenci něco závidět. Velmi rychle pak zjistím, jak je má závist krátkozraká, a většinou poznám, že jsem šťastnější a spokojenější než ti, kterým závidím.

Přednost má vždy to, bez čeho se neobejdeš

Po devítiletce jsem měl nastoupit do učení. Ještě předtím jsem si našel brigádu. Chtěl jsem si koupit magnetofon a stereorádio. Věděl jsem sice, že nemám šanci si vydělat těch osm tisíc, které jsem potřeboval, ale doufal jsem, že mi rodiče půjčí to, co bude scházet. Za dva měsíce jsem vydělal skoro tři tisíce, což byly dva platy mé mámy.

Na konci prázdnin jsem šel za rodiči a prosil je, aby mi půjčili pět tisíc. Chtěl jsem je splácet, na učilišti přece budu mít nějaké kapesné...

Nepůjčili. Jak já se na ně tehdy zlobil! Skoro jsem chtěl utéct z domova. Táta mi tehdy položil prostou otázku: „Opravdu to potřebuješ?“ Určitě tušíte, co jsem tehdy odpověděl. Přesvědčoval jsem ho o tom, jak skvělý život budu mít, když si konečně poslechnu písničky ve stereo

kvalitě. Jenže táta pro to neměl pocho-
pení.

Spousta lidí má dnes existenční pro-
blémy jen proto, že si nepoložili otázku:
„Opravdu to potřebuji?“ Nikdo je včas
nezastavil. Vzali si půjčku na drahé vá-
noční dárky nebo na báječnou dovole-
nou. Dnes vědí, že udělali chybu, ale už
je pozdě. Ocitli se v dluhové pasti a teď
nevědí, jak se z ní dostat ven.

NEBOJ SE ŘÍCI NE!

Zvláštní kapitolu hospodaření tvoří situa-
ce, kdy tě někdo požádá, abys mu pomo-
hl. Nežli odpovíš, měl bys dobře promy-
slet všechny dopady, které tvé ano může
mít. Neboj se říci NE! Máš na to právo.

Nemusíš půjčit

Už ses určitě setkal s člověkem, který tě
prosil o půjčku. Takových lidí neustále
přibývá a jsou stále přesvědčivější. Mají
své historky, kterými se snaží hrát na
tvé city. A pokud jsi navíc křesťan, tak
tě hned postaví do role toho, kdo musí
půjčit.

Čas od času se setkávám s podobnou
prosbou. Nemám teď ale na mysli půjče-
ní pár korun. Někdy se jedná i o částky,
které se počítají na desetitisíce. Půjčit ně-
kdy chtějí i lidé, kteří mají vyšší příjmy
než já. Přesto se domnívají, že jsem tak
bohatý, že bych jim mohl půjčit.

Život mne naučil říkat NE! Mohu půj-
čit, ale nemusím, protože to jsou mé pe-

níze a jsem před Bohem zodpovědný za
to, jak je použiji.

Život mne také naučil nepůjčovat
hned, zvláště když se jedná o lidi, které
dobře neznám. Čas na rozmyšlenou mi
také dává prostor k tomu, abych si mohl
ověřit pravdivost předkládané historky.

Většinou mi ale stačí k rozhodnutí pár
minut. Jakmile cítím nátlak a citové vy-
dírání, půjčku odmítnu a rozhovor kon-
čím.

Pokud se ale rozhodnu půjčit, pak jen
tolik, abych se sám nedostal do existen-
čních problémů, kdybych půjčené peníze
nedostal zpět.

Nemusíš pomáhat každému, kdo si řekne o pomoc

Další situací, na kterou je třeba dát si po-
zor, je tlak od lidí, kteří mají pocit, že jsi
tu od toho, abys jim pravidelně pomáhal.

Kamarád u sebe ubytoval člověka
z jedné východní země, který tvrdil, že
je členem stejné církve jako on. Říkal, že
hledá práci. Bral jako samozřejmost, že
dostal najíst, že měl kde spát a ještě mu
kamarádova manželka prala jeho oble-
čení.

Čas běžel a cizinec byl stále bez prá-
ce. Když mu kamarád práci sehnal, vždy
našel výmluvu, proč do ní nemůže na-
stoupit. V té době se mě kamarád ze-
ptal, co má dělat. Odpověděl jsem mu,
že podporuje lenocha, který jen zneužívá
jeho dobrotu. Připomenul jsem mu dva

biblické texty. Nejprve jednu židovskou moudrost z knihy Přísloví:

„*Lenoch jen touží a ničeho nedosáhne, kdežto pilní se nasytí tukem*“ (Přísloví 13,4). A pak si vyslechl zásadu prvních křesťanů: „*Kdo nechce pracovat, ať nejí!*“ (2. list Tesalonickým 3,10).

Pokud za mnou přijde někdo s prosbou, abych mu pomohl v tíživé finanční situaci, tak se ho zeptám, zda v případě mé pomoci přistoupí na to, že mu dalšího půl roku povedu jeho domácí rozpočet – že mi svěří všechny peníze, které jeho rodina dostává, a pak spolu uděláme plán, podle kterého mu každý den vyplatím tolik, kolik bude podle rozpočtu třeba. Pokud můj návrh odmítne, slušně odpovím, že v tom případě nemohu pomoci.

Proč takové opatření? Protože nemá smysl pomáhat lidem, kterým nevadí jejich dluhy a ani nemají potřebu změnit svůj životní styl. Bylo by to utápění peněz v bezedné studni.

Nemusíš ručit

Mnoho lidí se dostalo do potíží tím, že se zavázali ručit za půjčku někoho jiného. I zde platí stejná zásada jako v předchozích dvou bodech. Mohu ručit, ale nemusím. Navíc to „mohu“ platí jen v případě, že si dobře spočítám své vlastní finance a zjistím, že bych byl schopen cizí závazek splácet, pokud by celá půjčka „spadla“ na mne.

Neboj se zeptat

Každý z nás rozumí něčemu jinému. To, že jsem dokázal nedávno tchyni opravit elektrickou troubu, ještě neznamená, že musím rozumět různým fintám, které vymýšlejí lidé, co chtějí žít na cizí účet.

Kdo z nás si někdy neřekl: „Tak to by se mi nemohlo stát. Přece nejsem tak hloupý!“

Kamarád se dostal do potíží jen proto, že podepsal papír psaný francouzsky. Přestože má vysokou školu a umí několik řečí, nebylo mu to nic platné. Uvěřil tomu, že svým podpisem jen stvrzuje, že je svědkem uzavření smlouvy. Pravda byla jiná. Podepsal, že je ručitelem půjčky, a stálo ho to už několik set tisíc korun.

Vždy, když se setkáš ve finanční oblasti s něčím, co ti není jasné, nebo si nejsi jistý, neboj se jednání přerušit až do chvíle, kdy se poradíš s někým, kdo je v této oblasti odborník. Je lépe zaplatit tisíc korun za konzultaci než třeba přijít o dům nad hlavou.

DÁVEJ POZOR NA TO, S KÝM SE PŘÁTELÍŠ

Další stará židovská moudrost z Bible říká: „*Kdo chodívá s moudrými, stane se moudrým, kdežto tomu, kdo se přátelí s hlupáky, se povede zle*“ (Přísloví 13,20).

Není jedno, s kým se přátelíš. Dobří a moudří přátelé z tebe udělají dobrého

a moudrého člověka. Není totiž možné naslouchat moudrým a nic si z toho nevzít.

Ten, kdo se chce v životě vyhnout zbytečným finančním problémům, si hledá moudré přátele. Nebojí se naslouchat lidem, kteří jsou moudřejší než on. Pokud má dost trpělivosti, pak tou moudrostí časem natolik „nasákne“, že se sám stane moudrým.

Nedávno jsem uvažoval o tom, že bychom si mohli na důchod koupit byt. Vlastně jsem dostal nabídku. K bytu byla i garáž, navíc byl na pěkném a klidném místě. Problém byl v tom, že stál víc, než kolik máme s manželkou našetřeno.

Šel jsem se poradit za kamarádem. Vždycky mi říkal, že kdybych potřeboval půjčit peníze, tak se mám ozvat. Vyslechl mne a pak řekl, že to není problém. Pokud budu chtít, peníze mi rád půjčí.

Když jsme to spolu ještě jednou probírali, díky jeho argumentům jsem najednou zjišťoval, že si nejsem tak úplně jistý tím, že chci ten byt koupit. Byt jsme nakonec nekoupili a já jsem kamarádovi vděčný za jeho moudrý přístup k mé prosbě.

Moudrý přítel je pro život dobrá investice. Může tě ochránit od toho, abys

špatně investoval a dostal se do zbytečných finančních potíží.

BUĎ VDĚČNÝ

Žijeme ve složité době. Stále více lidí se snaží žít na úkor druhých. Používají různé nekalé praktiky a je stále těžší na nějaký podvod neskočit.

Pokud jsi křesťan, pak máš oproti druhým lidem jedinečnou výhodu. Vzdle moudrých lidí můžeš své investice probrat i s tím nejmoudřejším porad-

cem – se samotným Bohem. Jakub, který s tím měl svou osobní zkušenost, radí: *„Má-li kdo z vás nedostatek moudrosti, ať prosí Boha, který dává*

všem bez výhrad a bez výčitek, a bude mu dána“ (Jakub 1,5).

Bůh ti může poradit i v situaci, na kterou lidská moudrost nestačí.

Uzdravující moc

Bůh ti ale může nabídnout ještě víc. Jak už jsem se zmiňoval, naším problémem je závist, sobectví a touha po tom, co nám nepatří. Jsou to nemoci, ze kterých tě může vyléčit jen Bůh.

Takovou léčbu podstoupil i apoštol Pavel. Když později zpětně hodnotí svůj život, může s čistým svědomím prohlásit: *„Ne že bych si naříkal na nedostatek;*

„Bohác panuje nad chudáky, dlužník se stává otrokem věřitele.“
(Příslóví 22,7)

naučil jsem se být spokojen s tím, co mám. Dovedu trpět nouzí, dovedu mít hojnost. Ve všem a do všeho jsem zasvěcen: být syt i hladov, mít nadbytek i nedostatek. Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu“ (Filipským 4,11–13).

Spokojenost s tím, co máš, je velký dar. Pokud dovolíš Bohu, aby se stal tvým finančním i životním poradcem, pak tato spokojenost přinese do tvého srdce pokoj. Bude tě chránit před otročením svým vlastním přáním a touhám.

Bůh tě naučí žít tak, abys nebyl ovládnán penězi a touhou po nich. Budeš to naopak ty, kdo bude s Boží pomocí ovládat své vlastní finance i svou finanční situaci. Bůh tě bude postupně léčit z tvého sobectví, pomůže ti ovládat tvé touhy a zbaví tě závislosti.

Židé i křesťané znají tzv. desátek. Je to způsob, jakým vyjadřuji Bohu vděčnost za vše, co mi dává. Tím, že mu vracím desetinu svých příjmů, také získávám jeho nové ujištění o tom, že má ve svých rukou i mou budoucnost. Toto vědomí

mne zbavuje stresu, který vyvolává obava o to, co bude zítra. Když vím, že se o mne stará, mohu klidně usínat i vstávat.

Konečně šťastný

„Tatínku,“ ptal se mě jednou syn, „jsme chudí, nebo bohatí?“ Chvilí jsem přemýšlel, jak odpovědět. Pak jsem řekl: „Nejsme bohatí ani chudí. Bohatí nejsme, protože si nemůžeme koupit všechno, po čem toužíme. Chudí také nejsme, protože máme co jíst a kde bydlet.“

Dnes to vidím trochu jinak. Je pravda, že nemám tolik peněz, abych si mohl koupit cokoli, co mě zaujme. Umím si představit, že bych měl v důchodu dům, lepší auto, větší sumu na účtu... Nic z toho zatím nemám. Přesto jsem šťastný člověk. Mám hodnou a milující ženu, velkou rodinu, spoustu přátel a také svého přítele – Ježíše Krista.

Nemám vše, co jsem si v životě přál, ale mám vše, co potřebuji ke štěstí a spokojenému životu. Navíc se mohu těšit na život v Božím království.

(Z připravované knihy „Zbabělci nepadají do propasti“)

SOUHRN:

Veď si účetnictví.

Plánuj své výdaje.

Plať včas faktury.

Utrať méně, než vyděláš. Mysli na zítřek.

Nemusíš mít vše.

Nemusíš půjčovat, pomáhat a ručit.

Neboj se požádat o radu.

Dobře si vybírej své přátele.

Uč se radovat z toho, co máš.

Buď vděčný – děkuj Bohu.

Nezapomeň: Není šťastný ten, kdo má vše, ale ten, kdo se umí spokojit a vyjít s tím, co má.

Peníze a dluhy

Vlastimil Fürst

Znamení doby 7

Vydalo nakladatelství Advent-Orion, Roztocká 5, 160 00 Praha 6

e-mail: expedice@adventorion.cz, www.adventorion.cz

Odpovědná redaktorka: Michaela Hrachovcová

Grafická úprava: Robert Prokopec

Foto na obálce: Fotolia.com

Vytiskla tiskárna ARTRON, s. r. o., Boskovice

Praha 2013

Chcete-li se o daném tématu dovědět víc,
kontaktujte Středisko korespondenčních kurzů, www.skk.cz.

Naše společnost je z velké míry ovládána mocí peněz. Denně jsme vystaveni tlaku reklam přesvědčujících o tom, že daný produkt je pro náš život nepostradatelný. Denně jsme nuceni odolávat nabídkám společností lákajících k životu na dluh. V této brožurce najdete rady vycházející z dávných židovských moudrostí, jejichž přijetí vás naučí hospodařit s prostředky, které máte k dispozici, a umožní vám prožít šťastný a spokojený život.

